

Szerkesztőség:

Rimaszombat Kőhary-utca 21
szám. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden
közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petisors tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

MÁRCZIUS 15.

Hazánk történetének vannak alakjai, kik a legszentebb jogokért síkra szállva, a hazáért életüket és vérüket áldozták fel és a nemzet, jobbar: mondva, a nemzetet képviselő, osztrák befolyás alatt álló országgyűlés e férfiakat hazaárulóknak bélyegezte és az ország területéről száműzte. Így találjuk az ország törvényei között azokat, melyek halhatatlan Rákócziakat és Tökölit, a magyar ügy legönzletlenebb és leghivebb bajnokait, a honarúllással bélyegzik meg.

De míg a szolgálai rendek hazaárulóknak bélyegezték e két nemzeti hőst, addig a nemzet nagy tömege a honfiak és honleányok milliói szívükbe zárták e jeleseink emlékeit és a nemzet nagyjainak pantheonjába az elsőik közé emelték. Sőt ma már nemcsak az elfogult honfiai szív, hanem a rideg, elfogulatlan történetírók is hirdetik a magyar szabadság ezen két vértanújának igazát és kárhoztatják azon méltatlanságokat, melyek őket érték. Ime, már meg is indult a mozgalom, mely célul tűzte ki ezen gyalázatos törvényezikkeknek a törvénytárból való törlését.

Igy van hazánk történetében egy nap, melyet a hivatalos magyar nemzet nem tekint ünnepnek, de a nemzet nagy tömegének, a honfiak millióinak szívében e nap nemzeti ünnepként él.

E nap márczius 15-ik napja.

E napon csikartuk ki a nagyképű hatalom féltékeny kezeiből a szabadság, testvériség és egyenlőség hármasszavába foglalt szent jogainkat.

A tömeg megmozdult és jogot kért. És e mozdulat fenséges volt.

Amit más nemzet tengernyi vér árán, azt a tüzes magyar nemzet egy tüntető népgyűléssel szerezte meg. Vajjon az egykoruak, kik 1848. márczius 15-én szemtanúi voltak annak a mozgalomnak, mely a nemzetnek legszentebb jogait vitta ki vérontás nélkül, vajjon azok gondolták-e, hogy e nap a magyar nemzet történetében arany betűkkel lesz beírva s a nemzet szívében, mint a legszebb, legnagyobb ünnepek egyike lesz örök

időre bevéve. Mi, a bámuló utókor, e naphoz honszeretünk egész hevével ragaszkodunk és dicsfényvel ragyogó ünnepnek tekintjük.

Mi, a kik teljes tisztaságban látjuk e nagy nap jelentőségét és pártatlanul mérlegeljük annak fontosságát, mi talán jobban tudjuk megbecsülni e napot, mint az egykoruak. Nekünk e nap már történeti esemény, nekik csak egy emlék. Az ő emlékezetükben talán gyöngíti e nap fényét sok oly mellékkörülmény, melytől nem tudnak szabadulni; mi csak a szabadság verőfényes hajnalát látjuk e napban. És ezért üljük meg évenként e napot, ki szívében, ki nyilvánosan, ki egy titkos imával, ki egy lelkesítő ünnepség rendezésével.

Csak ünnepeljétek! Üljétek meg igaz honfiakhoz méltó lelkesedéssel e napot; idézzétek vissza emléket kegyelettel és hirdessétek az utódoknak, vessétek fiaitok szívébe e nap jelentőségét, akkor talán megéri a magyar nemzet, hogy márczius 15-ik napja nemcsak a honfiak szívében, de a naptárban is piros betűkkel fog diszelegni.

Csak ünnepeljétek, mert e napon született a szabadság, testvériség és az egyenlőség!

Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombaton 1902. évi márczius hó 20. és következő napjain tartandó rendes negyedévi közgyűlésének

t á r g y s o r o z a t a.

1. Alispáni jelentés a vármegyei közgazgatás negyedévi állapotáról.
2. Az 1901. évi vármegyei házi pénztári számadásnak megvizsgálása.
3. A vármegyei kezelés alatt álló összes pénztárak és alapok múlt évi kezeléséről vármegyei főpénztárnok és ellenőr által összeállított és számvevőileg megvizsgált számadási főkimutatásoknak és a számvizsgáló bizottság ez érdembeni jelentéseinek tárgyalása.
4. 21012. Magy. kir. belügyminiszteriumnak 137894. sz. a. kelt rendelete, melylyel a vármegyei gyámpénztár pénzkészletéből 100 ezer koronának a rimaszombati takarékpénztárnál, 50 ezer koronának gömörmegyei nép- és iparbanknál leendő elhelyezése érdemben hozott 4568. sz. kgy. határozatot megsemmisíti s ennek folytán újabb határozat meghozatalát elrendeli.

Mint a ringó kalász, ha szellő
Erinti: in'g, lágyan remeg.
Mint a virág kehely, ha harmat —
S az ág, madár ha szállja meg.

Menyországot, üdvöt ígér a
Hit, tul amott az életen.
Itt, itt van az én mennyeim, üdvöm.
Ti adtok azt, ti énnekem.

Borsody Béla.

Szomorú história.

Irta: KOLBENHEYSER ZOLTÁN.

Ambrus gazda ott lakik a falu végén, abban a zöld repkényvel bevont házban, melynek a kéményén ép' most fekete füst-felhő gomolyog fel az ég felé s fátyolként vonja be az itt-ott ragyogó csillagokat, még sötétebbé téve a fekete éjszakát. Vajjon mit jelent e rettenetes füstölgő kémény ily késő éjszakában? Ugyan hát mit jelentene? . . . A ki ösmeri Ambrus gazdát, könnyen kitalálhatja. Nem mulat ő csak egyszer egy esztendőben, de az azután igazi mulatság s az a nap a disznótor. Most is az van. Azért füstöl hát a kémény. Hurka, kolbász halom-számra sül a tűzhelyen, a pinczében akószámra hever a bor. Nem holmi kotyvalék, hanem igazi jó bor, ott termelt a „berki“ szőlőben. Vacsora után tánczra perdül az egész vendég-sereg; mert hogy a fél falu ott van, nem szükséges mondanom. Ambrus gazda — noha fértei őszbe csavarodnak — tüzes jó kedvében úgy járja a komaasszonnyal a kállai kettőt, hogy csak úgy porzik . . . s a komaasszonnyról pedig szakad a veríték. Vigság, öröm honol az egész házban, a bú el van feledve.

Ej! haj! Soh' sem halunk meg! . . .
Másnap reggelre, hogy megváltozott mindez.

5. Alispáni jelentése a törvényhatóságunk által megszavazott törlesztéses kölcsönök felvétele érdekében, Budapesten a pénzügyminiszterrel tartott tárgyalás eredményéről, melynek kíséretében a megkötött kötelezőt jóváhagyás végett bemutatja.

6. Vármegyei székházunk felavatási és a Tompa Mihály szobor leleplezési ünnepélyének rendezésére kiküldött bizottság jelentése.

7. 2901. Belügyminiszteri észrevételek a községek bábatartási kötelezettségéről alkotott szabályrendelet ügyében.

8. 20300. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet az 1901—1902. évi közuti költségeloirányzat felülbírlása tárgyában.

9. 3163. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet az állami közutak mentén épült távirda vezetékek és távbeszélő hálózat megóvása tárgyában.

10. 1925. Pénzügyminiszteri rendelet az adó-felszólamlási bizottság rendes és póttagjainak megválasztása iránt.

11. 2982. A kir. pénzügyigazgatóság előterjesztése ugyanezen ügyben.

12. 20641. Kassa sz. kir. város közönségének felirata a Kassán felállítandó tudományegyetem ügyében.

13. 1697. Komárommegye közönségének felirata a „Czigány-ügy rendezése“ érdekében.

14. 1485. Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye 6 évi fejlődéséről szóló alispáni jelentés.

15. 2119. Győrvarmegye törvényhatósági bizottságának határozata a tudóvész elleni védekezés tárgyában.

16. 21429., 21430., 1856., 2016. A vármegyei pénztárak és alapok időszakai megvizsgálásának eredményét előtüntető jegyzőkönyvek és leletek.

17. 1589. A vármegyei közkórház 1902. évi pótköltségvetése tárgyában hozott közg. bizottsági határozat.

18. 1617. Közig. bizottság határozata a löfegyvertartás korlátozása tárgyában alkotott szabályrendeleti tervezet ügyében.

19. 3267. Kir. államépítészeti hivatal előterjesztése a tornalyai szolgabírói hivatal elhelyezésére szolgáló épület átalakítási munkálata tárgyában.

20. 2518. Kir. államépítészeti hivatal véleményes jelentése a Tornallya község által építendő közbiztonsági területe s költségvetésének megvizsgálása ügyében.

21. 19127. Az 1901—1902. évre szükséges tűzifa felaprózása iránt Ivanics Mihály és társaival kötött szerződés.

22. 9547. A községi és körjegyzői nyugdíjkezelő választmány határozata nyugdíjalap tőkájének gyarapítása tárgyában.

23. 1624. A f. é. január 14-én tartott számonekérő szék ülésének jegyzőkönyve.

Ambrus gazda kikelt arczal futkos ide-oda, majd felkapva botját, kisiet az utcára.

— Jó reggelt, bátyám uram! — szólítja őt meg egy álmos képű ficzko az utcán. De mért olyan rossz kedvű?

— Nem vagyok én rossz kedvű, de haragos. Hát képzeld csak Jani öcsém, a szógám, az a nagybélű, három disznó-sajtot evett meg nyersen. Nem tudom mi vihette rá, hisz volt elég hurka, kolbász. Kiszedte a bélit, a bőrit meg felfújta. Reggel fel akarom akasztani a kéménybe hadd füstölődjék, hát olyan könnyű volt mint a pelyhe; mondok már csak megnézem, hogy mi a . . . megszelem, hát kifúj belőle a szél, a másodikkól is, a harmadikkól is . . .

— No, ezt jól megcsinálta Estvány!

— Jól a fenét! Osztan most úgy rugdalózik, mint a fiatal csikó. Az orvos-doktor úr azt mondja, hogy haszagymája van, vagy mi; oszt aszondja ragados nyavalya.

— Ugy-e gazd' uram? . . .

— Bizon úgy. Én most sietek a jegyző úrhoz, mert hát tudod öcsém, nem szeretem a ragados nyavalyákat a házamnál; mi volna, ha én is megkapnám, oszt bele halnék? Megkérem, hogy eszközölje ki, hogy szógámat a kórházba felvegyék, oda vihessen mig meggyógyul; hiszen fizetünk rája. No Isten áldjon meg fiam . . .

Elsietett a jegyző úr háza felé.

A jegyző úr egy nagy karosszékből ült és éppen a harmadik pipára gyujtott, midőn Ambrus gazda a szobájába lépett.

— Jó reggelt jegyző uram! . . .

— Adjon az Isten. De vajjon mi járatban van ily korán reggel? . . .

Ambrus gazda megvakarta fejét és elmondta kérelmét.

— Hm hm . . . majd meglátjuk, szolt a jegyző úr

TÁRCZA.

Szeretem én a dalt . . .

Szeretem én a dalt; s az ábránd
Bűbája von, és hat reám.
Csendébe mintha bűvös ajkak
Tündér zenéjét hallanám.

Tündérek ajka csalogatna.
Hattyú karja ringatna át
Egy szebb világba, mit a lélek
Csak ittasult — álmába lát.

Mikor szárnyat öltve magára:
Ihlettel és lázzal telik.
Es szállva száll; — a képzelet, vágy
Mint röpke szárnyak emelik.

Mélybe, magasba, önhevéől
Ragadva, — kaczag, könnyet ejt.
Hall, lát, hallhatlant, láthatatlant;
Álmodozik, álmodva sejt.

Egy égő csillag vezet engem.
Csillag, kinem alvó soha
Nemtóm, vezérem útamon, a
Költészet égi csillaga.

Szeretlek én, kimondhatatlan
Műzám! csókdal ajkamon
Hű hitvesemmel, édesemmel
Te vagy az én jó angyalom.

Ti fontok koszorut fejemre.
A boldogságból sugarat.
Szívem, lelkem ha ittasulva
Reszket: gyönyör, kéj, vágy alatt.

24. 3822. Remenyik Aladár tb. főszolgabíró kérvénye, helyettes főszolgabírói működése ideje alatt előállott fizetési különbözet folyóvá tétele iránt.

25. 20935., 3133. Alispáni végzés a Jankovich Ottó tb. főszolgabíró részére engedélyezett szabadságidő tárgyában.

26. 2918. Szigeti András volt központi hajdu felfolyamodása a vármegyei nyugdíjalapba általa befizetett összegek visszatérítványozása iránt.

27. 2380. Magyarország vármegyei és városai című mű szerkesztőségének a mű megrendelése iránti beadványa.

28. 2913. A kolozsvári községi közig. tanfolyam hallgatóinak segélyezése iránti kérvénye.

29. 21182. Az ózdi ev. ref. missió-egyház presbyteriumának segélyezése iránti kérelme az Ózdon építendő templom és lelkészlak érdekében.

30. 345. „Száz év a magyar művészet történetéből“ című díszmű egy ajándékpéldánya.

31. 3088. Siket-némák és vakok jolsvai intézetének kérelme az intézet segélyezése iránt.

32. 20346. Telgárt község határozata a jolsvai siket-némák intézetének évi 10 korona díjjal leendő segélyezése tárgyában.

33. 21472. Tiszolc községi képv. testületének kérvénye a községnek külön választó kerülettel alakítása tárgyában.

34. 20465. Ügyészi vélemény Hubay József megyei magtári tartozása egy részének elengedése iránt beadott kérvény érdemében.

35. 21362. Ügyészi vélemény Jolsva város által a nyilvános látványosságok engedélyezése kérdésében alkotott szabályrendelet tervezet érdemében.

36. 353. Ügyészi vélemény a jolsvai közbirtokosság által alkotott szervezeti szabályrendelet érdemében.

37. 21459. Ügyészi vélemény a Páskaháza község és a m. kir. államvasutak között létrejött adásvétel ügyében.

38. 223. Ügyészi vélemény a Dobsina város és Gömör György között létrejött adásvétel tárgyában.

39. 224. Ügyészi vélemény a Dobsina és Petrovsky Mária és társai között kötött adásvétel érdemében.

40. 225. Ügyészi vélemény a Dobsina város és Zsenyi Izabella között létrejött adásvételi ügylet tárgyában.

41. 229. Ügyészi vélemény Jolsva r. t. város által a házaló kereskedés korlátozása tárgyában alkotott szabályrendelet érdemében.

42. 381. Ügyészi vélemény Russinszky András volt bányászati bíró felelőssége iránt fogantatott nyomozat ügyében.

43. 2564. Ügyészi vélemény Gyubákó- és Antalfalva községeknek a közös posta-küldöncz. szolgálat szabályozása ügyében hozott határozata érdemében.

44. 2906. Ügyészi vélemény a Hubó község és ifj. Brezint János között kötött adásvétel érdemében.

45. 2779. Ügyészi vélemény Szentkirály község képv. testületének az elemi iskola államosítása ügyében hozott határozata.

46. 20279. Klinczkó István felebbezése Lukovistye község képv. testületének legeltetési ügyben hozott határozata ellen.

47. 1365. Trajtlér Sámuelné születésné oklevelének kihirdetése.

48. 1936. Özv. Dvoresák Andrásné baba oklevelének kihirdetése.

49. 2118. Tyakus szül. Csikil Alojzia baba oklevelének kihirdetése.

50. A vármegyei községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében előterjesztett számvetésügyi javaslatok.

51. A vármegyei gyógyalpból előlegezett s behajthatlanak bizonyult kórházi költségek törlesztéséhez hozatala.

Ezeket kivül a közgyűlés határnapjain beérkezhető egyéb ügyek közül — a törvényhatósági bizottság fennálló határozata értelmében — már csakis a sürgős és halaszthatlan intézkedést igénylő ügyek fognak tárgyalás alá vétetni.

Rimaszombatban, 1902. évi márczius hó 6-án.

nagyokat köhintve. De ide kereszt-level is kell, van-e kereszt-levele?

— Már mint nekem, kérdé csodálkozva.

— Dehogyan magának, hanem a szolgálójának. Ha nines, váltani kell, mert a nélkül nem megy a dolog.

Ambrus gazda köszönni is elfelejtett, oly sietve rohant haza. Egyenesen az istálló ablakához szaladt, a hol a szolgáló feküdt és bekialtott: Estván van-e kereszt-leveled?

— Nincs! szolt gyöngén a beteg szolgáló.

— Szerencsétlen! legalább azt mondd meg, hol született?

— Ba... log... többet nem tudott mondani; legalább Ambrus gazda csak annyit hallott, a többi nyoszörgés volt...

— Lovat, gyorsan lovat, kiállt és elővezetett lovára pattanva elvágatott Balog felé.

Csak másnap alkonyatkor tért vissza, remegve a haragtól; lováról szakadt a tajték.

— Hiába jártam, nem végeztem semmit. Estván nines benne az anyakönyvben, pedig háromszor is átnézte a pap. Nem ott született... talán rosszul hallottam szolt és ismét az ablakhoz rohant.

— Estván! mondd hát hol született?!

De Estván nagyon rosszul volt. Nagy láz, fájdalmak gyötörték, gyakran félbeszélt; az orvos úr azt mondta, hogy tifusz, még pedig nagymérvű.

Sokáig várt Ambrus gazda odakünn, míg végre Estván összeszedve összes erejét megszólalt:

— Ba... log... fal... többet most sem tudott mondani.

— Óh de ostoba voltam! tudhattam volna mindjárt, szolt dühében nagyot ütve öklével fejére Ambrus gazda. Azután felpattant lovára és elvágatott Balog felé.

A szabadság hajnalának felvirradását városunk tanuló ifjúsága és nagyközönsége, valamint a vidék is szokott módon fogja ez idén is megünnepelni.

Már most folynak az előkészületek az ünnepekre.

A helybeli elemi iskolában özv. dr. Marikowszky Istvánné, a polgári leányiskolában pedig Kathona Géza tartja az alkalmi beszédet.

A főgimnázium hazafias ünnepélyének tárgysorozata ez:

I. Délután 2 órakor ifjúsági körmenet zenekar kísérettel. Gyülekezés a város-kert bejáratánál.

II. Délután 3 órakor ünnepély a főgimnáziumi tornateremben a következő műsorral:

1. „Hunyadi induló“, előadja: az ifjúsági zenekar.

2. „Himnusz“, éneklé az ifjúsági dalkör.

3. „Elnöki megnyitó“, Dr. Veres Samu tanártól.

4. „Nemzeti dal“, Petőfitől, szavalja Mezey Gyula VII. oszt. tan.

5. „Emlékezés márcz. 15-re“. — Felolvasás Lovász Béla VIII. oszt. t-től.

6. „Árpád siri álma“, költ. M. Kovács Gyulától, szavalja Hoselitz Árpád, VIII. oszt. tan.

7. „A szellem kardja“, karének, előadja: az ifj. énekkar.

8. „Riza nótája“, költ. Pekár Gyulától, szavalja Kullmann Sándor, VIII. oszt. tan.

9. Pályadíjak kiosztása.

10. „A magyar nemzet“, induló, előadja az ifjúsági énekkar.

11. „Kossuth-dal“, előadja az ifjúsági zenekar.

A gimnáziumi ifjúság ünnepélye után délután 4 órakor veszi kezdetét **Tamásfalván** a község lakosságának ünnepe. Itt *Farkas Zoltán* tekintélyes földbirtokos tart alkalmi beszédet s a füzövenekar is közreműködik.

Ezek után este megoszlik a város közönsége, amennyiben a kaszinó és a polgári olvasókör külön-külön tartanak bankettet saját helyiségükben.

* * *

A vidékről következő jelentéseket vettük a márczius 15-iki ünnepélyekről:

A nagyrőcsei m. kir. áll. polg. és felső keresk. iskola ifjúsága és a kereskedelmi iskola „Kossuth önképzőköre“ 1848 márczius 15-ének emlékére, a városi vígadó dísztermében emlékünnepe rendez a következő műsorral: 1. „Himnusz“, éneklé a polg. és keresk. isk. vegyeskara. — 2. Emlékbeszéd. Tartja Biró Ambrus felső oszt. tanuló. — 3. Nemzeti dal Szavalja Drescher József felső oszt. tanuló. — 4. Népdalok. Előadja az ifjúsági zenekar; vezeti Mihalik Dezső dr. ur. — 5. „Márczius 15.“ Szavalja Dessewffy Elek középső oszt. tanuló. — 6. „Tavaszi elmúlt“. — éneklé a vegyeskar. — 7. „Vándor madár.“ Szavalja Jónap Zoltán felső oszt. tanuló. — 8. Imádság. Szavalja Borza Pál felső oszt. tanuló. — 9. „Szózat.“ éneklé a vegyeskar. — 10. „Induló.“ Előadja az ifjúsági zenekar.

*

A dobsinai községi polgári leány- és állami polgári fiúiskola ifjúsága a magyar szabadság ébredésének ötvennegyedik évfordulóján iskolai ünnepélyt tart, melynek műsora ez: 1. „Induló“ Egressytől, éneklé a polgári fiúiskola énekkara. 2. Alkalmi beszéd, tartja Glósz Sándor VI. oszt. tanuló. 3. Nemzeti dal Petőfitől, szavalja Zsarnay István VI. oszt. tanuló. 4. „Kurucz dalok“, dalolja a polgári leányiskola énekkara. 5. „Márczius 15“, Csengey G-től, szavalja Nagy Emma IV. oszt. tanuló. 6. „Magyar népdalok“, dalolja a polgári fiúiskola énekkara. 7. „Zrinyi Ilona bucsuja“ Jánosi G-től, szavalja Józsa Jolán IV. oszt. tanuló. 8. „A hazáról“ Petőfitől, szavalja Deim Márton V. oszt. tanuló. 9. „Ós Buda gyermeke“ induló Jakab Istvántól, dalolja a polgári leányiskola énekkara.

*

Nyustyán a magyar olvasókör a következő műsorral ünnepli a nagy nap évfordulóját: 1. „Himnusz“, előadja a dalárda. 2. Ünnepi beszéd. 3. „Talpra magyar“ (nemzeti dal). szavalat. 4. „Munkácsi rab“, melodráma. 5. Zene-quartet. 6. Emlékezés Kossuth Lajosról. 7. Előadás, előadva gondokán. 8. „Magyarok Istene“, szavalat. 9. Kar, előadja a dalárda. 10. „Szózat“, előadja a dalárda.

*

Másnap este hazajött a szerencsétlen kereszt-level-lel. Egyenesen a jegyző úrhoz szaladt.

— Instálom, itt a kereszt levél...

— Látom, de...

— De...?

— Elfelejtettem valamit mondani.

— Hü! ugyan mit? szolt rosszat sejtve Ambrus gazda.

— Azt, hogy „honosító bizonyítvány“ is kell; egy olyan bizonyítvány, a mely...

— A tüzes, menyörgős menyőkö fusse meg a... s rohan ki, mint a ki észreveszi, hogy nagyon is szabad folyást engedett érzelmeinek.

Két jó lovat már tönkre tett a hajszában, a harmadik, a melyen ismét Balogfalára indult, már nem volt olyan jó, nem repült oly gyorsan. De azért odaért estére. Másnap megkapta a honosító bizonyítványt és sietett hazafelé. De bármily nagyon ütötte, verte a szegény lovat, csak másnap este jutott haza.

— Holnap visszük Estvánt a kórházba, szolt feleségéhez diadalmasan lengetve a honosító bizonyítványt.

Másnap korán reggel feltették a félholt Estvánt a kocsira, jó meleg dunnákkal betakarták és vitték...

A szegény szolgáló pedig csakugyan rosszul volt, még pedig oly nagyon, hogy a doktor úr minden reményről lemondott.

— Csodának kell lennie, ha Estván meggyógyul, mondogatta magában.

De esoda a mai világban — fájdalom — igen ritkán szokott történni. Délután megérkeztek a városba. Ambrus gazda egyenesen a kórház elé hajtatott; oda érve kibontotta a dunnák közül Estvánt, a ki csendesen szunnyadni látszott. Költögetni kezdte, de egyszerre kihalt a kereszt-level és a honosító bizonyítvány kezéből. Estvánt nem bírta többé felköltetni, elaludt mindörökre.

Az ujjantálvölgyi üvegyár olvasóköre a következő tárgysorozattal rendezi az ünnepeket: 1. „Himnusz“. Eneklé a dalárda. — 2. „Talpra magyar.“ Szavalja Müller József — 3. Ünnepi beszéd. Tartja Neumann Mór. — 4. Ünnepi beszéd (német) Tartja Kusche Károly. — 5. Ünnepi beszéd (tót). Tartja Treska Ferencz. — 6. „Szózat.“ Eneklé a dalárda. — 7. Fáklyásmenet és diszkivilágítás. — 8. Ünnepi disztrakoma.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden azon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliten sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala

Nemeslelkű adomány. A jótékonyágáról ismert nemeslelkű grófi pár a dárnyai egyháznak, egyházi épületei rendezésére, főképp ősrégi iskolája gyökeres renoválására 4000 (négyezer) koronát adományozott.

Áthelyezés. Forner Károly es. és kir. huszárhadnagy, ki már régebben huzamosabb időt töltött a helybeli méntelepnel, a szatmári ménteleposztálytól áthelyeztetet az itteni osztályhoz.

Papválasztás. A pádár-perjese-meleghegyi ág. h. ev. ker. egyház márczius hó 9-én Becser Endre alesperes és Császarkóczy Károly esp. felügyelő helyettes társelnöke alatt tartott közgyűlésében lelkészévé egyhangulag Járossy Mihály feketepataki lelkész választotta meg.

Alapítvány. A nyustya-likéri vasgyár igazgatója Schmed Bernát 200 koronával belépett a polgári olvasókör alapító tagjai közé. A nemes tett hazafias, fenkölt gondolkodás tanúsága, mely bizonyára mindenké igázán kellemesen érint, mert egyesek megzafolása a sok alaptalan híresztelésnek. Öszintén üdvözljük a polgári olvasókör alapító tagjai sorában!

Közgyűlés A rimaszombati általános ipar- és keresk. testület évi közgyűlését f. hó 16-án tartja Kriston Szabó János elnöke alatt, a polgári olvasókör nagytérben.

Esküvő. Fényes családias jellegű ünnepély folyt le folyó hó 11-én városunkban, midőn városunk egyik nagynevű néhai polgárának dr. Szabó Sámuelnek és nejeinek Horváth Juliannának fia: *Elemér*, rimaszombati földbirtokos esküdött örök bűséget *Szakkall Vincze* vármegyei árvaszéki elnök kedves és szeretetreméltó leányának *Rózsikának*. Tanúk voltak: *Marton János* és *Marikowszky Géza*. Polgári esküvő a városháza nagytérben folyt le, hol dr. *Kovács László* városi főjegyző lendülettel szót beszédet intézett a fiatal párhoz. Ezek után a református templomba mentek, hol az egyházi törvények értelmében is megkötötték a szent házasságot, itt *Czinke István* szivhez szóló költői szárnyalatokban gazdag beszédet mondott s megáldotta az új párt. Szerető szívek egybefűzéséhez legjobb kívánatainkat fejezzük ki, s zavartalan boldogságot kívánunk!

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Iványik István* bányagyakornokot, városunk szép tehetségű és szorgalmu fiát a selmecbányai bányászati akadémiához tanársegédé nevezte ki.

Halálozás. *Horváth Gusztáv*, a rimaszombati nép- és iparbank könyvelője hosszas szenvedés után folyó hó 9-én 41 éves korában elhunyt. Temetése 11-én délután ment végbe a község nagy részvéte mellett. Nyugodjék békében!

Közérdekű gyűlés. Rimaszombatban, 1902. évi február hó 10-ik napjának délutáni 2 óráján a vármegyei székház felavatási és Tompa Mihály-szobor leleplezési ünnepély rendezésére kiküldött bizottság Bornemisza László vármegyei alispán elnöke alatt ülést tartott. Alispán előadta, hogy a folyó évi márcziusi közgyűlésre a rendező-bizottság a megtartandó ünnepélynek részletes programját kell, hogy előterjessze; e czélből szükségesnek tartja, hogy az ünnepély rendezésére egy végrehajtó bizottság küldessék ki, mely bizottság előzetes, gondos körültekintés után készítsse meg az ünnepély tervezetét. — Az alispán előterjesztése helyesléssel találkozott s a végrehajtó bizottságot olyként alakították meg, hogy annak elnökéül *Bornemisza László* alispánt, tagokul *Fáy László*, *Mihalik Dezső*, *Molnár József*, dr. *Veres Samu*, *Máriássy Gyula* bizottsági tagokat, *Lukács Géza* főjegyzőt, dr. *Fornét Gyula* tb. főjegyzőt, *Komáromy István*, *Lenygel Iván* és *Máriássy István* aljegyzőket, a bizottság jegyzőjeül pedig dr. *Dienes Gyula*, várm. tb. aljegyző, lapunk felelős szerkesztője kéretett föl. Egyszersmint azon kérdés is szóba jött, hogy az ünnepély diszközgyűléssel kell hogy kezdetét vegye, ezt követőleg az ünnepség lezajlása után közebed, este pedig bál avagy koncert rendeztessék. — A részletek megvitatása és a közgyűlés elé terjesztendő teljesen kidolgozott terv megállapítása ügyében a végrehajtó bizottság f. hó 13-án és 17-én fog ülésezni. E dolgokra, mint közügyre, mi is vissza fogunk térni s részletesen óhajtunk vele foglalkozni.

Képviselő a városnál. A városi képviselő-testületben az 1902-ik évten a virilis alapon felvett özv. Bernáth Gyulánét: dr. *Baksay Dezső*, a gömörmegei nép- és iparbankot: dr. *Ráróssy Gyula*, a gömörmegei takarékpénztár és hitelbankot: dr. *Fodor Béla*, özv. Jánosdeák Andrásnét: *Szabó Elemér*, az ev. ref. egyházat *Czinke István*, a rimaszombati takarékpénztárat: *Bodor István* fogja képviselni.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában referáltunk a bíróságnál lefolyt installációról s tévedésből kimaradt annak megemlítése, hogy Széplaky Lajos földbirtokos sikerült pohárköszöntőben éltette az ünnepelt ügyészt. Mit is ezennel szivesen regisztrálunk.

A kerül. betegsegélyző-pénztár évi közgyűlését mult vasárnapra hirdette, azonban a tagok nem jelentek meg kellő számmal, s így a közgyűlés f. hó 23-án vasárnap fog megtartatni, mikor is a gyűlés, tekintet nélkül a megjelenők számára, határozatképes lesz.

Az új főgimnázium pályatervei — mint teljesen biztos forrásból értesülünk — egyelőre a nagy közönség előtt el vannak zárva s csupán a bíráló szak-

bizottságok rendelkezésére vannak bocsátva. A bírálat sorrendje a pályázati hirdetésnek teljesen megfelel. A terveket egyenként pedagógiai és esztétikai szempontból meg bírálja a tanári kar minden tagja külön-külön. A tanári kar együttes ülésén így legjobbaknak és megfelelőeknek talált terveket műszaki szempontból bírálat és részletes számítás alá vevő egy e célra kinevezett, illetőleg felkért műszaki szakbizottság, melynek elnöke Juraskó Jakab vármegyei főmérnök, és a m. kir. államépítészeti hivatal főnöke, tagjai: Varga Lajos ácsmester és Pitta Lipót építész. Ez utóbbi azonban, mint halljuk, mivel maga is pályázó, a megítélő állásról, mint inkompatibilisről önként lemondott. Midőn a bizottság nagy munkájával elkészül, javaslatát a tanári karával egybevetve terjeszti a 10 tagú építési bizottság elé. Ez az előbbi bizottságokkal közös tanácskozási gyűlés, melyre a miniszteriumtól is érkezik egy meghívott és kiküldött műszaki építész-mérnök. E nagy bizottság javaslata kerül az igazgató-választmány plenuma elé, mely jogérvényesen dönt a megjutalmazandó tervek felett. Ez a tiszta igazság. A pályázó művészek tehát teljes bizalommal várhatják a végleges döntést.

Birtokvétele. A Vajda András-féle pusztai-antali földbirtokot, a folyó hó 11-én megtartott bírói árverésen **Okolicsányi Gáspár** ráhói földbirtokos vette meg végérvényesen, mintegy 144 ezer koronaért.

Kinevezés. A rimaszombati kir. pénzügyigazgatóság **Mezey Dezső** jolsvai lakost a nagyrőcei kir. adóhivatalhoz gyakornokká nevezte ki.

Sorozás. Városunkban a sorozás f. hó 11-én befejezést nyert. s f. hó 12-én a jogzókönyveket lezárták és aláírta a bizottság. Mint megírtuk 3-án Rimaszombát városa, 4, 5, 6, 7-ikén a rimaszombati főtisztviselői, 8, 10 és 11-ikén a rimaszombati főtisztviselői sorozójárás állította elő hadköteles legényeit. Az első bankettet a sorozó-bizottság tiszteletére ez idén is Rimaszombát városa adta a „Három Rózsa” nagytermében s ez alkalommal egymást érték a sikerült felköszöntők. F. hó 11-én Bornemisza László alispán, 12-én pedig Dr. Meskó Miklós vármegyei főorvos szívesen látott vendégei voltak a bizottság tagjai, kik f. hó 13-án elutaztak Tornallyára, hol 18-ig soroz a tornallyai járás, 19-én utazik Nagyrőce, 20-án soroz Nagy-Rőce, innen át megy a bizottság Jolsvára, mely 22-ikén soroz, 24—26-án pedig a nagyrőcei járás. Ezután szünet lesz az ünnepek miatt s április 2-től 12-éig Rozsnyó, Dobsina és a járások s a Garamvölgy állítja elő hadköteles legénységét.

Eljegyzés. **Weisz Bernát** eljegyezte **Gutlohn Rózát**, Gutlohn Adolf rozsnói vendéglős leányát.

Vonat-kisiklők. Az este 8 óra 25 perczkor ide érkező vonatot f. hó 11-én hiába várták, mert biz' az bár Feledről rendes időben indult, — ide nem érkezett. Nagy volt az ijedelem, mikor hosszú időn keresztül értesítés sem jött a vonat sorsáról. A vonat utasaitól — kik 1/2 12-kor éjjel érkeztek meg, megtudtuk aztán a hosszú késés okát, mely komoly veszedelemmel járt, s ugyancsak megijesztette az utasokat. Uj-Feled és Jánosi között — a kis vashid mellett ugyanis két gazdátlan ökrök egymáshoz kötve a pályatestre a sinek közé került, s a mozdonyvezető az éj sötétjében csak későn vette észre a szegény állatokat, mikor már a vonatot megállítani nem tudta. A mozdony elgázolta a két ökröt, az egyiknek lábát törte és fejét zúzta, a másiknak törzsét és fejét roncsolta szét. A vonat után jövő kalauz-kocsi, a mint a tetemen áthaladt, kisiklott s még utána két személyszállító kocsi kerekai siklottak ki. Szerencsére sikerült idejében megállítani a vonatot s így az utasok életében kár nem esett, s az ijedelmen kívül csupán annyi baj történt, hogy a Feledről érkezett segítségekkel fáklafeny mellett két óra hosszát kellett dolgozni, míg a vonat elindítható lett s 2 1/2 órai késéssel be is érkezett Rimaszombatra. Az ökrök gazdáját vagy kísérőjét azonban, ki valószínűleg ittas állapotban valahol egy árokban leheveredett, — hiába keresték, nem találták sehhol.

Halálozás. **Kopeczky Ernő** volt rozsnói karmester és zenetanító, f. hó 5-én élete 71. évében elhunyt. Temetése f. hó 6-án ment végbe.

Sikerült tréfa. Egyik vidéki tekintélyes pénzintézetben történt, hogy a napibiztos urak kényelmesen jártak be néha 10 óra tájban a hivatalba. Az egyik szellemes tréfáiról ismert tisztviselő aztán megsokalva a dolgot, kapja magát és elég tapintatos módon a következő felhívást ragasztotta ki feltűnő helyen a napibiztosok asztala fölé: „A napibiztos urak kéretnek, hogy esti 9 órakor pontosan megjelenjen sziveskedjenek”. Persze azért mindenki elérte a tréfát, s azóta *lehetőleg pontosan* járnak be a „napi elnökök”. Így beszélnek legalább. Si non e vero.

Tűzek Rozsnyón. Nem kevesebb, mint három tüzesetről számolhatunk be a múlt hétről. Elsőben a csetnekí ut végén gyuladt ki egy kazal szalma s le is égett szerencsésen, mert egyrészt oltani kész közönség nem akadt eleintén, mire pedig akadt, akkorára a tűzoltó eszközökről sült ki, hogy azok ugyanis mistikus dolgok, hanem tüzoltásra némi hibák miatt nem alkalmasak. — A második eset már nagyobb kaliberű volt. A réti malom mögött égett le két ház, ámbar az óriási szélviharban ez félig-meddig csudaszamba megy, mert tudnivaló, hogy Rozsnyón egyedül Flórián az igazi tűzoltó s merőben az ő irgalmának lehet köszönni a köszönhetőt. — Harmadszor a Rákóczy-téren támadt veszedelmes kémény-tűz, a mit azonban csakhamar elfojtottak. — Összevetve ezt a három esetet, öntudatlanul kérdjük: vajjon a magisztratus és a nép teljesen megbizik-e a szentek irgalmában s nem találja-e időszerűnek felszínre hozni a tűzoltóság eszméjét. Elvégre ama bizonyos köpeny, mit az eső után szoktak felöltöni, örökre — keserves valami leszen s egyáltalában nem szolgál mentesülést az ősi álmódások haszontalanságára, meg annak a keleti kényelemnek befedezésére, mely nálunk elsőrangú tényezője a közügyeknek. „R H”

Kiállítás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi miniszter támogatása mellett a folyó év október hóban Miskolcon: Heves, Gömör-Kisbont és Borsodvármegyékre kiterjedőleg kerületi *tanoncz- és segéd-munkakiállítást* rendez. — A kiállításon csakis a tanonczok és segédek, kizárólag saját, idegen segítség nélkül alkotott és gyakorlati célt szolgáló, tehát eladható készítményeik állíthatók ki.

Iskolai értesítés. A siketnémák és vakok jolsvai intézete igazgatósága közölni teszi, hogy azok, a kik gyermekeiket a jövő iskolai tanévre ezen intézetbe adni óhajtják, az ez iránti bővebb utbaigazításért minél előbb forduljanak az intézet igazgatóságához.

Az osztályosorjatek 1902. márczius hó 5-iki huzásán Nyulász B. sorsjegyzete (Kassa, fő-utca 12) által eladott 43185. számú sorsjegy 100.000 koronát nyert.

Özvegyi segélypénz engedélyezés. Néhai Melezer Ede nyugdíjazott dobsinai polgári iskolai tanár özvegyének évi 754 korona 40 fillér segélypénz engedélyeztetett; Halasi Gyula volt nagyrőcei polg. iskolai és felső keresk. iskolai tanár özvegyének pedig félévi járandóság ezimén 1366 korona 66 fillért utalványozott a válás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter.

A tartalékosok hadgyakorlata. A tartalékos katonák idej hadgyakorlatáról a hadügyminiszter hosszabb rendeletet adott ki, a melyben mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy az okkupált tartományok ezredeihez tartozó tartalékos tisztek és hadapródok Boszniában, illetve Herzegovinában tartoznak gyakorlatot teljesíteni, de pótlékot nem kapnak. A hadügyminiszteri rendelet azután arról intézkedik, hogy a hadgyakorlat alól való fölmentésnek csak a legszükségesebb esetekben van helye. Az ilyen kérelmek támogatására fölhozott okokat a legszigorubbann kell megvizsgálni s azok közül a kérvények közül, a melyekben a tartalékos tisztek azt kéri, hogy egy másik csapatnál tehessenek hadgyakorlatot, szintén szigoruan meg kell rostálni és csak azokat szabad fölterjeszteni a hadügyminiszterhez, a melyek jogosultak. A legénység azon a katonai közigazgatási területen vesz részt a hadgyakorlaton, a hol tartózkodik. Azok a tartalékosok, a kik egy éves önkéntesek voltak, 28 napi hadgyakorlatra tartoznak bevonulni. Gazdákat és gazdasági munkásokat lehetőleg olyankor kell hadgyakorlatra behívni, a mikor a szántási és aratási munkáknál nincsen rájuk szükség.

Allami szőlészeti munkavezető. A miskolci m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelő, egy vinctellér iskolát végzett s kellő gyakorlattal bíró egyént alkalmazott oly czélből, hogy a fontosabb szőlőművelési munkálatok vezetése végett a szőlőbirtokosok által igénybe vehető legyen. — A munkavezető a szőlőbirtokosoktól naponként (vidéken beleszámitva az oda- és visszautazás napját is) 2 korona napi bért és teljes ellátást kap s utiköltsége az illető szőlőbirtokosok által viselendő. — Ha a munkavezető ugyanazon kiutazása alkalmával vagy egy napon több szőlőbirtokosnál működik, utiköltsége, illetve napi bére aránylagos felosztással az illető szőlőbirtokosok által közösen viselendő. — A munkavezető munkakönyvvvel látta el, a melybe az általa végzett munkák neve, helye, ideje s az illető szőlőbirtokosok nevei bejegyzendők. — Mindazon szőlőbirtokosok, a kik a munkavezetőt igénybe venni óhajtják, előzetesen jelentsek be a kerületi felügyelősnél. — (Hivatalos helyiség Miskolcz, Mélyvölgy-utca 5. szám, Pongor-féle ház.)

Egészségügyi kimutatás. A vármegyei tisztifőorvosának január havi jelentése szerint a január 1-től január 31-ig terjedő időszakban előfordult fertőző megbetegedés: *vörheny:* Sumjác 2, Alsó-Hangony 1 (meghalt 1), Drabszko 2 (megh. 1), Forgácsfalva 22 (megh. 5), Kokova 6 (megh. 1), Gócs 8, Kecső 1, Királyi 1 (megh. 1), Sztárnya 1; *kanyaró:* Rimaszombát 2, Rozsnyó 2, Alsó-Balog 2, Felső-Balog 3, Dulháza 4, Martonfalva 7, Ujfalu 2, Zsíp 14; *hökhurut:* Ajnácskő 1, Rimaszécs 3, Dernő 9; *roncsoló toroklob:* Vizesrét 2, Barka 3 (megh. 1); Bánréve 6, Gömörpanyit 1 (megh. 1); *hasi hagymáz:* Rimaszombát 1, Kelemér 6 (megh. 1), Lökősháza 2, Otrókocs 1. — Február 1-től február 28-ig terjedő időszakban előfordult fertőző megbetegedés: *Vörheny:* Kokova 17 (megh. 3), Polonka 15 (megh. 3), Sumjác 4 (megh. 2), Betlér 4, Putnok 4, Szent-Simon 3 (megh. 2), Trizs 3 (megh. 2), Gócs 2 (megh. 1), Szent Király 1 (megh. 1), Rimaszombát 1, Forgácsfalva 1, Tamásfalva 1, Beje 1, Sajó-Gömör 1; *kanyaró:* Alsó-Balog 37 (megh. 1), Felső-Balog 71 (megh. 2), Osgyán 22, Rimaszombát 10, Tiszolcz 4, Putnok 3, Rimaszécs 2; *hökhurut:* Dernő 5 (megh. 1), Rimaszécs 4; *roncsoló toroklob:* Mihályfalva 1, Putnok 1, Ratkó 1 (megh. 1); Nyustya 1 (megh. 1); Alsó-Kálósa 1 (megh. 1); *hasi hagymáz:* Nyustya 6, Murány 2, Pelsűcz 2, Tiszolcz 1, Felfalu 1, Tornallya 1 (megh. 1).

Nyugtázás. A rimaszombati polgári olvasóköri által folyó hó 2-án rendezett hűzi estély alkalmával a bevétel volt 119 korona, kiadás 60 kor. 20 fillér, maradvány 58 kor. 80 fillér. *Rónay*, pénztárnok.

Nyugtázás. A Tornallyán épülő római kath. templom alapkövének gyarapítására *Kubinyi Géza* orsz. képviselő 10 koronát, *Somogyi György* (Harkács) 4 koronát adományozott, fogadják a nemes adakozók hálás köszönetünket. *Id. Bottlik András*, pénztárnok.

Szerkesztői üzenet.

M. Nagyon sajnáljuk, hogy ezikkét még eddig nem közlőhettük — térszűke miatt, — azonban legközelebb mint első ezikkét hozzuk. Tézát köszönjük, közöljük.

L. L. Versed, mihelyt hely lesz, közölve lesz. Köszönet és üdv.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

A **Kossuth- és Szentpétery-utczák** sarkán lévő ház emeletén 6 szoba, 2 konyha, kamra, fatartóból álló lakás f. év **május 1-től** bérbeadó. Értekezhetni a tulajdonos **Samarjay Jánossal**.

Egy leány

kereskedésben mint kiszolgálónó azonnal alkalmazást nyerhet. — **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetmény.

A gömörmezei nép- és iparbanknál elhalálozás folytán üresedésbe jött

könyvelői állásra

pályázat hirdettetik.

Evi fizetés 1800 korona, ezenkívül évi jutalom és ötödéves pótlék.

Feltételek: elméleti képzettség mellett teljesen önálló gyakorlati jártasság a kettős könyvvitelben és mérleg készítésben, miert is a megválasztott csak ideiglenes kinevezést nyerhet s a próba év letelte után állásában véglegesítve lesz.

Óvadék az évi fizetésnek megfelelő értékpapir vagy készpénz, mely utóbbi esetleg 5% havi részletekben a fizetéséből is levonható, szakképzettséget, gyakorlati jártasságot igazoló okmányokkal kellően felszerelt kérvények az alulirt igazgatóságához f. évi április hó 15-éig benyújtandók.

Az állás, mely nyugdíj jogosultsággal van összekötve, f. évi május hó 1-én s legkésőbbben f. évi június 1-én lesz elfoglalandó.

Rimaszombát, 1902. márczius hó 12-én.

A gömörmezei nép- és iparbank igazgatósága.

1—2

Kiadó lakás.

Egy kisebb, három szobából és a hozzá való mellékhelyiségekből álló lakás, valamint egy 4 lóra való istálló a hozzá való szénapaddal **május 1-től** bérbeadó **özv. Stelkovich Istvánnál** Rimaszombátban, Losonczi-utca 13. szám alatt.

Meghívó.

A **klenóczi gazdasági-, fogyasztási- és hitelszövetkezet** folyó évi **márczius hó 22-én** d. e. 9 órán tartja

közgyűlést,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az 1901. évi üzleteredményről.
2. A számadások jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. Felügyelő bizottság választása s esetleg egyéb helyek betöltése.
4. Indítványok.

Kelt Klenócson, 1902. márczius 10-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

213. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróóság 1901. évi Sp. I. 176/3. számú végzése következtében **Molnár József** ügyvéd által képviselt **gróf Almásy Alfréd** javára **Kamenszky Tamás** és **Kalicsák Pál** ellen 3600 korona s jár. erejéig 1901. évi október hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt 1042 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szekerek, tehén és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróóság 1901. évi V. 814/2. számú végzése folytán 3600 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi majus hó 1. napjától járó 7% kamatai és eddig összesen 130 korona 84 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig **Tót-Hegymegen** alperesek pusztáján leendő eszközzésére **1902. évi márczius hó 24.** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombát, 1902. évi márcz. hó 10. napján.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

212. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíróóság 1902. évi Sp. VII. 53/3. számú végzése következtében dr. **Székely Dezső** budapesti ügyvéd által képviselt **Balász és Bródi** czég javára **Kovács Zsigmond** ellen 84 kor. s jár. erejéig 1902. évi márczius hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1917 kor. 02 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. kész lábbeli-árúk és bőrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróóság 1902. V. 136/2. sz. végzése folytán 84 korona tőkekövetelés, ennek 1901. évi december hó 31-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 122 korona 97 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig **Rimaszombátban** alperes üzletben leendő eszközzésére **1902. évi márczius hó 20-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombát, 1902. évi márcz. hó 10-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Eladó méhes.

Kis méhes és méhek Berleps-kaptárakban, átköltözés folytán, olesón eladók **Rády Istvánnál** Rimaszombat. 2-*

Pályázati hirdetmény.

Fülöp Szász Coburg Gothai herceg vasgyárainál Pohorellán

a vasgyári orvosi állás

Helpa székhelyvel (Gömör-Kishontvármegye) betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók felhívtnak, miszerint ebbeli szándékukat alulírott igazgatósággal az **1902. évi márczius hó 20-ig** — később érkező megkeresések figyelembe nem vétethetvén — közölni sziveskedjenek, mely is érdeklődőknek az állás mikénti javadalmazása s a teljesítendő kötelek tekintetében fölvilágosítást nyújt.

Ezen orvosi állásnál, a mennyiben az körorvosi teendőkkel és házi gyógyszerár tartás kötelezettségével van egybekötve, a **tót nyelv** ismerete is kötelező.

A kinevezett orvos, állását **legkésőbb az 1902. évi május hó 1-én** elfoglalni köteles.

Pohorella vasgyár, 1902. évi február hó 27-én.

Fülöp Szász Coburg Gothai herceg

Ó Fensége vasgyári igazgatósága:

Schröder s. k.

2-2

Eladó.

Rimaszombatban, a **Kispást-utca 8. szám** alatt lévő új ház, mely áll 3 szoba, 1 alkoven, konyha, kamra s 3 pincéből a szükséges melléképületekkel s egy szép kerttel szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet ugyanott **ifj. Gasko János**sal. 2-*

Hirdetmény.

744. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1901. évi 10716. sz. végzése következtében **Dr. Hercz Ödön** által képviselt **Kertész Gábor** javára, **Holló Arzén** ellen 250 kor. s jár. erejéig 1901. évi november hó 18-án fogantatott biztosítási végrehajtás útján felülfoglalt és 17990 koronára becsült juhok, ökrök, szekerek, kocsik, sertések és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1901. V. 456/3 sz. végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés en-1901. évi október hó 3-ik napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 89 kor. 28 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Harmaczon alperesnél leendő eszközésére **1902. évi márczius hó 17-ik** napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécsen, 1902. évi február hó 20-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség és lakás.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca 8-ik szám alatti házban levő üzlethelyiség bolti állványokkal **1902. év április hó 1-től** bérbe kiadó, esetleg a bolti állványok örök áron is eladók; továbbá: a Ferencz-utca 6. szám alatti házban a kir. közjegyzői hivatal tőzomszédságában **f. évi május hó 1-től** egy lakás bérbe kiadó. Bérlni szándékozók felvilágosítást **Benyó Béla** tulajdonosnál nyerhetnek.

Egyuttal tisztelettel értesitem az igen tisztelt közönséget miszerint Deák Ferencz-utcai emeleti lakásomon saját természetű és kiváló jó minőségű valódi **almágyi bor** úgy **pecsételt üvegekben**, mint **hordó számra**, literenként **40 krajczárért** kapható.

A ki tiszta, valódi, egészséges jó bort akar élvezni, forduljon hozzám teljes bizalommal.

Kiváló tisztelettel

4-*

Benyó Béla, szőlőbirtokos.

Hirdetmény.

624. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1901. évi 5154 számú végzése következtében a **gömörmegyei nép- és iparbank** javára, **Hangonyi István** ellen, 296 kor. s jár. erejéig 1901. évi október hó 21-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1380 koronára becsült lovak, juhok, szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1901. V. 412/2. sz. végzése folytán 296 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 27. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 73 korona 23 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Urajon alpereseknél leendő eszközésére **1902. évi márczius hó 24-ik** napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécsen, 1902. márczius hó 5-én

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Pályázat.

A roznói államilag segélyezett **ag. hitv. ev. főgimnázium** épületének átalakítása és kibővítése 90000 koronáig terjedő költség mellett újabb pályázatot hirdet. A tervek s a részletes feltételek a főgimnázium igazgatói irodájában tekinthetők meg. Az építkezés folyó évi április 1-én megkezdendő és folyó évi augusztus 31-én befejezendő. Óvadék fejében a pályázók 6000 koronát készpénzben vagy értékpapírban kötelesek letenni. A pályázatok **folyó évi márczius hó 24-ig** bezárólag a főgimnázium alulírott felügyelőjénél nyújtandók be.

Rozsnó, 1902. évi márczius hó 8-án.

Dr. PÖSCH DEZSŐ,
főgimnáziumi felügyelő.

Kiadó üzlethelyiség.

A város legélénkebb forgalmu utcájában: a **Deák Ferencz-utca 6. számú** házban (a volt nagytözsde helyisége) egy szép üzlethelyiség lakással együtt azonnal bérbe kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos **Sonnenschein Miksánéval**. — Ugyanott egy külön bejáratu **butorozott szoba** azonnal kiadó. 2-3

Meghívás.

A „**Hangya**“ a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelekbe tartozó „**Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezet**“ **1902. évi márczius hó 23-án**, délután 3 órakor az új vármegyeház disztermében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívtnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság alapszabály szerinti kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1901. év december 31-én a tagok száma 350, üzletrészeinek száma pedig 596 volt

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet üzleti helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Rimaszombatban, 1902. február hó 28-án.

Az igazgatóság.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Róth Ignác rimaszombati bej. kereskedő csödtömegében a csödválasztmány a csödtömeghez tartozó 1—757. és 761—1294. tételek alatt felvett, 10878 korona 12 fillérre becsült vas, vasedény és egyéb áruk és bolti felszereléseknek zárt ajánlat útján való eladását határozván el, a venni szándékozók felhívtnak, hogy írásbeli zárt ajánlataikat 800 korona bánatpénzzel együtt az **1902. évi márczius hó 21-ik** napjának déli 12 órájáig alulírott csödtömeggondnoknál nyujtsák be.

A beérkezett ajánlatok fölött a csödválasztmány az 1902. évi márczius hó 21-én d. u. 1 órakor Rimaszombatban a kir. törvényszék pertárában tartandó ülésében fog határozni, esetleg ugyanakkor nyilvános árverést tartani.

Vevő köteles a megvett árukat azonnal átvenni, a vételárat azonnal kifizetni és az üzlethelyiséget és a rakatárakat legkésőbb folyó évi márczius hó 31-ig kiüríteni. A vételi illetéket a vevő fizeti.

A csödleltár, valamint az árutár, alulírott csödtömeggondnoknál a délutáni órákban megtekinthető.

Rimaszombat, 1902. évi márczius hó 5-én.

Dr. Weinberger Rezső,
ügyvéd, csödtömeggondnok.

Hirdetmény.

468. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtható. **Nagy Károly** 17. tüzezerredbeli gyógykovács végrehajtást szenvedő elleni 1400 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Rimaszombat városában fekvő s a rimaszombati 605. sz. tjkönyvben A. 1. sorszám alatt foglalt Nagy Károly javára tele és kiskoru Nagy Irma javára felerészben. A 14. helyrajzi számú ingatlanra és az ezen épült Losonczy utca 9. összeírású számú lakházra egyrészben 2016 korona megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1902. évi május 30-ik** napjának délelőtti 10 óráját a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 201 kor 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törvényezikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeikkel letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1902. évi január hó 28-án.

Veesz, kir. törvszéki albiró.

Olosó árak!

REISZ M.

Pontos kiszolgálat!

női és férfi divatáru raktára Rimaszombat, Deák Ferencz-utca.

Mindenemü uri divatcikk, férfi és női kalapok. A **karlsbadi férfi-, női és gyermek-czipők** és **Plohler és Habig-féle kalapok egyedüli főraktára.**

Férfi kabátok, Hawelock, gummi köpönyegek, flu- és gyermek öltönyök, női kabátok, felöltők, gallérok, leányka kabátok óriási választékban.

Ing-bluz, derék-öv, pipere-czikkek, parfüm, Jäger-íngék és harisnyák, nyakkendők, zsebkendő, esernyő és napernyők, utazó töröndök

Egyedüli raktár **Hamerli-féle pécsi honi gyártmányu keztükben** Ingek és mindenemü fehérneműek mérték után is készíttetnek, norinbergi galanteria áruk, sport-czikkek, kerékpársapkák, vadász-kabátok stb.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek Elvem: hazai gyártmányu csekély haszonnal eladása

Uj! Különös figyelemre méltó! Uj!

Mindenemü czipőbe az általam képviselt **Dr. Höges-féle**, az egész világon szabadalmazott

Asbest-talpbetétek

azonnal elhelyeztetnek

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás:

Ő csász és kir. fensége Szalvator Lipót főhercegtől, Magyarország volt miniszterelnökétől, a közigazgatási bíróság elnökétől: **Wekerle Sándor** ó exzellenciájától, nagym. Ch... ek **Olga** grófnő udvarhölgytől stb. stb.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járás annak, ki czipőjét **dr. Höges-féle**, egész világon szabadalmazott Asbest-talpbéllel látja el.

Kettős vastagságú l frt 20 kr., egyszerű 60 kr.

Az Asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a **os. és kir. közöshadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.**

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árkedvezmény.

Az Asbest-gyár betéti társaság képviselője és elárúsító raktára: **Reisz M. divatáruraktára Rimaszombat.**

26-26

Az Osztálysorsjáték

1902. márczius hó 5-iki huzásán

NYULÁSZI BÉLA

sorsjegyzülete (Kassa, fő-utca 12.) által eladott

43185. számú sorsjegy 100.000 koronát

nyert.

Ugyanott a IX. sorsjátékhoz sorsjegyek még kaphatók.

Fehér-kereszt gyűlés.

A Fehér-kereszt egyesület gömörmezei fiókja folyó 1902. év márczius hó 10-én délután 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlését a vármegyeház termében.

A közgyűlésen megjelentek: *Bornemisza* Lászlóné elnöknő, *Hámos* László főispán elnök, *Kern* Adolfné, *Nagy* Ferenczné alelnöknők, *Boczkó* Dánielné, *Molnár* Józsefné, *Hámos* Lászlóné, *Fülöp* Benjaminsz, — *Szentiványi* Árpád, *Osvald* Dániel, *Meszlényi* Zoltán, *Máriássy* László, *Baksay* István, *Máriássy* István, *Boczkó* Dániel, *Fábry* János, *Molnár* József, *Máriássy* Andor, dr. *Löcherer* Tamás igazgató-főorvos, dr. *Szeless* Ödön titkár, *Komáromy* István jegyző.

Bornemisza Lászlóné elnöknő emelkedett szellemben kifejtett szavakkal nyitja meg a közgyűlést, visszatekint az elmúlt év nevezetesebb eseményeire, — és aztán *Hámos* László főispán elnök csatlakozik elnöktársának szíves üdvözlétéhez, s előre megköszöni a jelentkező érdeklődést és kéri a tisztviselői kart ez évi jelentések előterjesztésére.

Dr. *Szeless* Ödön titkár terjeszti elő az egyület évi működéséről következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Évről-évre megjelenünk a Fehér-kereszt egyesület gömörmezei fiók-egyletének közgyűlésén, hogy beszámoljunk egy-egy lefolyt évről eredményeiről.

Midőn először jelentünk meg az alakulás végett, a kételkedés mosolya fogadta az egyesület létrehozatala iránt megindított mozgalmat, s most annyi év után örömmel konstatálhatunk két igazságot: az első az, hogy a mely eszme a közszükséglet követelő jogán nyert életet, annak életrevalósága győzni fog minden nehézség felett, a másik az, hogy a hol a társadalom legjobbjai, legnemesebb érzésű és gondolkodású egyénei állnak egy életre való eszme szolgálatában, ott a siker százszorosán hatványozva jelenik meg.

Néhány nemesen érző ember állította ki követendő célul a nemes eszmét, a mely a gyermekvédelem sikeres felkarolását következő istápolás tárgyává tette. Alig volt az egyesületnek néhány tagja, alig volt számbavehető jövedelme s néhány lelkes alapító szolgáltatta az első törzsvagyont.

Kicsi keretben indult meg a mozgalom, évről-évre sikeresebb eredményekről lehetett jelentést tenni. — A „Gondizóban“ elhelyezett gyermekmenhely ünnepélyes megnyitása volt első maradandó emlékköve azon apostoli munkálkodásnak, a melynek vezető lelke nagys. *Bornemisza* Lászlóné elnöknő, munkatársai: *Kern* Adolfné, *Nagy* Ferenczné, *Máriássy* Lászlóné és az egyesület minden tagja voltak. — Az alapítás nehéz munkájában tagadhatatlanul a férfias komoly munkásság odaadó tisztét teljesítette az egyesület elnöke: *Hámos* László főispán ó méltósága, aki valóságos ideális odaadással viseltett ezen kezdetben kisdied intézményünk iránt, a mely azonban ma már a megizmosodás utján halad.

Nagy eszmék a nagyság diadalára tarthatnak számot; az a tiszta erkölcs, az a nemes irány, buzgalom, áldozatkészség, a melyek az embereken oly intézmények iránt nyilvánulnak meg, a melyek előző korszakokban a megvetés és megbélyegzés osztályrészét nyerték, az újabb kor legszebb vívmányait képezik, mert az erőeket, a legerősebbeket, a társadalmi előnyöket élvezőket, a legnyomorultabbak, a legmegbélyegzettebbek segítségére sarkalják.

A nemes verseny az egyesület körében az elmúlt évben is megvolt. — Így érthető, hogy gyermekmenházunk új otthonában évről-évre nagyobb arányú fejlődésnek indul.

Örvendetesen mozdítja elő a fejlődést a kormányának a gyermekvédelem érdekében kifejtett határozott programja, sőt a törvényhozás intézkedése, a mely kezdetét képezi az állam azon aktiójának, a melyet mint önfejlődő előőrök bevezettek a társadalmi munkálkodás terén a központi fehér-kereszt egyület és annak fiókjai, azon egyesületek vezetői és tagjai. Minden mozgalom, a mely a társadalmi és nemzeti erők megmentésére irányul, oly mérvben bír jelentőséggel, a mily mérvben teszi az aktiót, annak jelentőségét felismerve, magáévé az államhatalom. — Nos, ha az az elm igaz, akkor a mi működésünk komoly voltát semmi sem igazolja jobban, mint hogy mi is hozzájárultunk egy nagy nemzeti törekvés országos jellegűvé tételére, hozzájárultunk, hogy az állam siet megvédeni az emberben megnyilatkozó emberi erőt a gyermekek védelme által.

Igy érthető az, hogy ma már 41628 koronával szerepel az országos betegápolási alap, így érthető, hogy míg 1901. évi tényleges kiadás 28716 korona volt, ma az előirányzat 45247 korona, tehát nem sok hujja, hogy költségvetésünk megkésztéreződött, s ma már 287 gyermek nyer gondozást évente.

A költségvetés minden szónoki erőnél fényesebben beszél.

Dicséri az *Bornemisza* Lászlóné elnöknő és *Hámos* László főispán elnök hathatós vezetését, de dicséri Dr. *Löcherer* Tamás igazgató főorvos szakavatott vezetését is, ki a csendes munka embereként évről-évre újabb és újabb sikerekkel lepi meg egyesületünket, midőn költségvetésének realis számaival mutatja ki az ó nagy eredményeket, a melyeket intézményünk az ő szakzszerű vezetése alatt elért.

Az elmúlt év a hathatós de csendes munka volt, nem lépett egyesületünk komolyabb méretekben a nyilvánosság elé, hogy a társadalom segítségét mulatságok rendezéséből eredő jövedelmek útján mozdítsa elő; a nehéz közgazdasági és társadalmi

viszonyok ily aktiónak nem kedveztek, de annál szebb, hogy e segítség nélkül is elég szép eredményt értünk el.

Tagjaink száma ma már 373-at tesz ki, s a tagok számának növekedése remélhető, ha a társadalom látni fogja, hogy a Fehér-kereszt egyesület gömörmezei fiókja egy életrevaló intézmény, a mely életének éltető csiráit önmagában hordja.

Az eszme hatalma a mi szent vértünk, zászlónk, az emberiség nyomorának enyhítésére lobog, hisszük és reméljük, hogy győzedelmünk évről-évre teljesebb lesz.

Hámos László főispán elnök konstatálja a titkári jelentésből, hogy az egyesület hathatós munkásságot fejtett ki, köszönetet szavaz *Bornemisza* Lászlóné elnöknőnek buzgó vezetéseért, köszönetet mond különösen dr. *Löcherer* Tamásnak a menhely vezetéseért, dr. *Szeless* Ödön titkárnak szép jelentéseért, s indítványozza, hogy a titkári jelentés közzétételéért a „Gömör-Kishont“ cz. lapban.

Majd dr. *Löcherer* Tamás igazgató-főorvos adja elő a gyermekmenhely viszonyairól következő részletes jelentését:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az országos fehér-kereszt és lelenczház-egyesület gömörmezei fiókiintézetének mult évi működéséről legkésebben beszélnék a számok, melyek az év lefolyásáról feljegyezve vannak.

Ezek mondják el szeretettel és köszönettel a mélyen tisztelt egyesület jó lelkű tagjainak azt, hogy a szenvedéstől és nyomortól hány ártatlan kis gyermek lett megmentve azzal a csekély áldozattal, a melylyel az államnak törekvését a mélyen tisztelt közönség is lelkesen támogatta.

A mai beszámoló közgyűlésen tehát méltóztatásuk megengedni, ha a számokat beszéltetem első sorban.

Hadd mondják el a számok a következőket:

Az 1900-ik évről maradt gondozásunk alatt 59 fiu, 49 leány-gyermek, összesen 108 gyermek. 1901-ben felvétellett 67 fiu, 69 leány, összesen 136. Gondozásunk alatt volt tehát az 1901-ik évben 126 fiu, 118 leány, összesen 244 gyermek.

Anyjával együtt 20 fiu, 25 leány. Anyja nélkül 106 fiu 95 leány, összesen 201 gyermek, főösszegében 244 gyermek.

Gyermek-menedékházunkba az 1901-ik évben felvétellett összesen 34 gyermek. — Ezek közül anyjával együtt távozott s intézetünk gondozásából kivált saját kérelmére 3 gyermek, kórházba küldetett anyjával 3 gyermek. Meghalt az intézetbe 2 gyermek. Telepre kihelyeztetett 6 gyermek közül az anya maga fizette az ápolatási díjat 7 gyermekért, az intézet viselte az ápolatási költséget 27 gyermekért.

Maradt további gondozásunk alatt az 1902-ik évre gyermek-menedékházunkban 23 gyermek. Anyjával együtt 7 fiu, 12 leány, összesen 19 gyermek. Anyja nélkül 2 fiu, 2 leány, összesen 4 gyermek.

A telepeken gondoztatott volt az 1900-ik évről maradt köz-árva 59 fiu 49 leány, összesen 108 gyermek.

Kihelyeztetett az 1901-ik évben gondozás alá 67 fiu, 69 leány. Van tehát összesen 221 gyermek, még pedig a rimaszombati telepünkön . . . 67

Pelsőcei telepünkön	22
Tornallyai telepünkön	5
Rimaszécsi telepünkön	3
Vigtelkei telepünkön	3
Jolsvai telepünkön	3
Murányhutai telepünkön	3
Tamásfalai telepünkön	8
Feledi telepünkön	1
Szalóci telepünkön	6
Berzetei telepünkön	6
Csetneki telepünkön	11
Recskei telepünkön	2
Horkai telepünkön	7
Putnoki telepünkön	4
Fügei telepünkön	5
Salgótarjáni telepen (Nógrádvármegye)	2
Czövekfalvai telepünkön	1
Hanvai telepünkön	1
Csizi telepünkön	1
Dobócai telepünkön	5
Kerecsendi telepen (Hevesvármegye)	1
Vizesréti telepünkön	1
Sumjáczi telepünkön	3
Zólyom-Lipcei telepen (Zólyomvármegye)	2
Kokovai telepünkön	2
Zsipi telepünkön	1
Alsó-Hangonyi telepünkön	1
Jánosi telepünkön	1
Runyai telepünkön	3
Királdi telepen (Borsodvármegye)	1
Szkárosi telepünkön	2
Borzovai telepünkön	1
Királyi telepünkön	2
Gacsalki telepünkön	3
Bikási telepen (Zólyomvármegye)	1
Pálfalvai telepünkön	1
Rozsnyói telepünkön	3
Beretkei telepünkön	1
Abafalvai telepünkön	2
Gencsi telepünkön	2
Nagycsoltói telepünkön	1
Kis-Gömöri telepünkön	1
Hradistyei telepünkön (Nógrádvármegye)	1
Várgedeyi telepen (Nógrádvármegye)	1
Nagy-Hnyilecei telepen (Szepesvármegye)	1
Holt-Lehotai telepünkön	1
Baracszai telepünkön	3
Kövecsesi telepünkön	4
Csucsomi telepünkön	1

Szinobányai telepen (Nógrádvármegye)	1
Nyustyai telepünkön	2
Méhi telepünkön	1
Sáncfalai telepünkön	1
Sajó-Velezdi telepen (Borsodvármegye)	1
Hosszúszói telepünkön	1
Susai telepünkön	1
Málnapataki telepen (Nógrádvármegye)	1
Sajópuspöki telepünkön	1
Lekeryei telepünkön	1
Sajólenkei telepünkön	1

Ezek közül az 1901-ik évben meghalt 13 gyermek. Mint 7 évet betöltött további gondozás végett a községnek adatott vissza 2 gyermek. Örökbe vétel folytán gondozásunk alól kivétellett 1 gyermek, szülői gondozás alá került vissza 15 gyermek.

Összes fogyatéék tehát 31 gyermek, így az 1902-ik évre a gondozásunk alatt maradt gyermekek száma a gyermek-menedékházban egy éven alóli 23 gyermek, telepeinken pedig van gondozásunk alatt 190 gyermek, összesen 213.

A gyermekek születési helyükre nézve következőképen oszlanak meg:

Barsvármegyében született	1
Borsodi születésű	14
Budapest fővárosi	4
Arvavármegyei	2
Gömörvármegyei	203
Hevesvármegyei	3
Hajdúvármegyei	1
Nógrádvármegyei	10
Udvarhelyvármegyei	1
Zólyomvármegyei	5
Törvényes volt	103
Törvénytelen	141

Anyával együtt volt gondozás alatt 48, anya nélkül 196.

Kor szerint: 0—1 éves	72.
1—2 éves	35.
2—7 éves	137.
Nem szerint: 126 fiu.	
118 leány.	

Vallás szerint:	
Róm. kath. volt	148
Ev. református	50
Ag. evang.	37
Izraelita	5
Görög kath.	4

A halálozás okaként szerepelt:

Hörg-lob	4 esetben.
Gyermek-aszály	3 esetben.
Bélhurut	3 esetben.
Tüdő sorvadás	1 esetben.
Orbánz	1 esetben.
Göresökben	1 esetben.

Meghalt: 0—1 éves 12 gyermek.	
1—2 éves — gyermek.	
2—7 éves 1 gyermek.	

Szükséges még, hogy a számok beszédéből ki ne maradjon a kiosztott ruhácskák száma.

Ezt külön kimutatás teszi láthatóvá, mind összegezve jelzem, miszerint az elmúlt év folyamán köz-árvainknak kiosztott házi bizottságunk hét fiu öltönyt, husz leány öltönyt, 43 ingecskét, 24 téli kendőcskét, 13 alsó nadrágot, 6 sapkát, 1 téli nagy kabátot, 23 pár cipőt, 34 pár harisnyát.

Ezen ruhaosztás azért ilyen takarékos, mert igazgatóságunk csak a teljesen árva s elhagyatottaknál véleményezte a ruhakiosztást. Ott, a hol a törvénytelen gyermek anyján be lehetett venni a ruházás költségét, azt mindenütt eszközölte is.

Szükséges igen tisztelt közgyűlés, hogy e számoknak, mint az egész ügyvitel képeinek, keretként a következőkről megemlékezzem:

A nagyméltóságú Belügyministerium ez évben kiadott újabb rendeletével a közigazgatási hatóságoktól elhagyatottaknak minősített gyermekek azonnal való fölvetelét nagyon megszorította azzal, hogy egyenesen megtiltotta — a törvénytelen szopós gyermekek és talált gyermekek kivételével — a segélyezést mindaddig, míg a segélyezést maga a Belügyministerium nem engedélyezi.

Ezen szigorú intézkedés folytán, mely a mult év második felében érkezett meg, nem részesülhetett nálunk elhagyatottak bejelentett mintegy 60 gyermek. Ezek maig is várják a segélyezés engedélyét a nagyméltóságú Belügyministeriumtól. Hogy mi volt az ok, a mely rászolgált erre a szigorú intézkedésre, nem tudjuk. Valószínűen az országosan ezen célra előirányzott összeg csekélynek bizonyult.

De azt vélem, az is az okok egyike, hogy a közigazgatási hatóságok nem elég rigorozusak s a köz-ellátásra szorultakra nézve kiadott azon intézkedések betartásában, melyek az államnak ezen nagy kiadását némi részben pótolhatni volnának hivatalva. Ilyennek tapasztaltuk azt működésünk körében, hogy a miniszterium által kiadott szabályrendeletben kívánt azon intézkedés, mely szerint a törvénytelen gyermek cselédként szolgáló anyjától bizonyos havi részlet visszafizetés — visszerítés-ként megállapították s az be is szolgáltatás az állampénztárba, az eddig csak kivételes esetben történt meg.

A törvénytelen gyermeket, hogy mi óvjuk, mi neveljük, ez természetes; mert elpusztulna, de a 14—16 forintos bérért szakácsnéként szolgáló anya gazdája révén minden esetre kötelezhető volna közigazgatásilag, esetleg a cseléd könyvébe vezetendő rendelettel, hogy a létminimálnál fölül levő összeget havonként az állampénztárba gyermekek tartásának recompensatiójaként fizesse be. Mert akárhogy vesszük is a dolgot, a könyörület és irgalom az ártatlan gyermeket védje, oltalmazza, de a ledér anya ellenében a gyermeknevelési költség legalább egy hányadának irgalmatlan beszerzése, befizettetése morális kötelesség is.

Társadalmunk jobb elemeiből alakult egyesületünk azt hiszem lehetne a közigazgatási hatóságokhoz azon kérelemmel is járulni — tisztán morális

alapon, — miszerint a törvénytelen gyermekek anyja ellen szigorúabban alkalmazza a n. m. belügyminiszteriumnak 1899. 50000. számú rendelete 11. §-át, mert az egyáltalán nem csinál morálisan jó vért, hogy a törvénytelen gyermek anyja, mint eseléd cizfrálkodik s gyermekének neveltetéséhez, mint a kakuk madár, semmivel sem járul, sőt felbátorodva életének és körülményeinek előzményein, visszaesik ledér életmódjának következményeibe.

Az állam is és a társadalom nemeslelkű közönsége is nagy áldozatot hoz a gyermek-védelemnek. Így is kell annak lennie s talán azt sem kellene nézni, hogy rossz következményei is vannak; de ha a gyermek-védelemről gondoskodunk, gondoskodjunk arról is, hogy az anyja is mindég érezze, tudja és tanulja meg, hogy neki is vannak gyermeke iránt el nem engedhető kötelességei.

Köz ellátásra szorult védettjeink — bár szegényebb néposztálynál ugyan — de azért aránylag elég jól vannak elhelyezve, legalább a múlt évben, három esetet kivéve, sem a felügyelettel megbízott telepörvosok részéről, sem a látogatásaikra felkért hölgyek részéről nem érkezett be panasz a tápanyák ellen. A mennyire lehetett, ellenőrző látogatásaim alkalmával, magam sem tapasztaltam különösebb vagy megtorló intézkedések megtételére szükségét. Sőt néhol valóban megható szeretettel veszi körül a legtöbb tápanya az idegen gyermeket, a kit anynyira megtudott kedvelni, hogy mint a magáénak teljesen rabja lett, s egész házi rendjét megváltoztatta a gyermek kedvéért. Láttam ezelőtt korhely férfit, a ki az idegen gyermek kedvéért az italt is megtanulta megvonni magától, csak hogy a gyermeknek ruháskára vagy csecse-becsére kitéljen keresztéből. Láttam gyermektelen házaspárt, hol az idegen gyermek a kicsapongó dologtalan asszonyt kötelesség teljesítő gondos anyává változtatta, a kinek egész idejét leköti a rajongó ragaszkodás a gyermekért, — a kit egészen a magáénak tart. Láttam emberpárt, a kik abban a reményben, hogy fizetni fog a gyermekért anyja, fogadtak el egy beteges kisleányt, az anyja nem teljesítette ígérését csak néhány hónapon át s később megszökött. A kis beteg gyermekkel temérdek bajt állottak ki az idegen emberek s mégis annyira megszerették, hogy mikor hosszas elsatnyulás s betegség után a kis gyermek elhalt, a férfi úgy mint a nő, a fájdalomtól megtörtén napokig keseregtek a gyermek elvesztése fölött.

De hiszen ez természetes is igen tisztelt közgyűlés, csak az önzés ismer enyim, tied, övét. A gyermeket az események kötik az emberhez s még az állatot is megszeretjük, ha a reá pazarolt gondozást — ragaszkodásának kifejezésével értésünkre tudja adni, — mennyivel inkább lehet egy értelmes lény iránt vonzódást éreznünk. A megszokás is kétségtelenül mindinkább távoztatja azt az irt, mely köztünk és egy idegen között kezdetben meg van.

Igyekeztem a gyermekek elhelyezésénél lehetőleg oda irányult, hogy a mennyire lehetett, olyanokhoz adjam ki az egészen kis gyermeket, a kinek maguknak nincs gyermekük. Mind anynyira megszereti, hogy azt hiszem, nem lesz 100 közül kettő a ki 7 éves korában vissza fogja adni a gyermeket községi ellátásba. A 7 évet betöltött gyermekeket a törvény rendelkezése szerint az illetőségi községnek kellett visszaadnunk további gondozás végett. Sajnos, ez ideig még nincs más mód ellátásukra. Fölkerestük azonban mindenütt a jótékony nőegyleteket azon kérelemmel, hogy áldásos működésük erejét terjeszték ki reájuk s legalább a 14—15 éves korig anyagi erejükhöz mért gondozásba részesíteni kegyeskedjenek őket.

Szomorú tapasztalatom azonban az, hogy a környékünkön lévő magyar községek lakóinál, a hol a legjobban szerettem volna egy-egy telep szervezet, lehetetlen volt csak egyet is elhelyezni. Nem szeretik a gyermeket. Sőt a tanítók arról panaszkodnak, hogy a gyermek létszám évről-évre apad a jobb módú telkes gazdák udvarán, legfeljebb egy satnya gyermek keservei boldogtalanítják a cizfra fényűzést majmoló s az után törekvő embereket.

Igaz különben az is, hogy az ügy megérdemelné, hogy többet foglalkozunk egy-egy ilyen telep létesítésével, — de hát ennek kevés egy-egy apostol. A község csak akkor jajgat, ha neki kell eltartani valakit, akkor kapkod fűhöz-fához, hogy lerázhassa a nyakáról, de arra kényelmes és lomha gondolni, hogy az olesó munkaerőt szerzi meg magának csak 16 esztendő múlva is, ha a köz-árvát nem ingyen, de fizetésért községébe, házában neveli föl, aki esetleg a jó bánásért őt is jónban fogja vénségére részesíteni, talán hálásabban mintha saját gyermeke lett volna.

Mikor egyesületünket megalakítottuk, minden intelligens egyént, lelkeszt, tanítót, jegyzőt megkerestünk, hogy ezen nemes czél megvalósításában munkás társakat kaphassunk. Sajnos, az emberek nem érdeklődnek. Hidegek, a maguk önzéséből nem bírnak kiemelkedni. Vagy nevelésnek tartják ezt az egész mozgalmat.

Hát tisztelt közgyűlés, küzdelem az élet, s minden jó, üdvös és magasztos dolog időt — sok időt kíván, míg minden agyban, minden szivben megtalálhatja helyét. Mi nem fogunk csüggedni s ezt a jó ügyet a mi kedves a Mindenhatóknak, hasznos a hazának s boldog meglepedést ad a mi szivünknek, szolgálni fogjuk a mig tudjuk!

Kedves kötelességet teljesíték, a midőn e helyen hálás köszönettel emlékezem meg arról, hogy Gyermekek-menedékházunkat különös szeretetteljes gondallal ügyelte házi bizottságunk élén a mélyen tisztelt elnök Bornemisza Lászlóné urasszony öngyűsége, fáradhatatlan gárdájával Kern Adolfné és özv. Nagy Ferencné urasszony alelnökök öngyűségeikkel, a kiknek nemes és fenkölt gondolkodásukat, önzetlen szerénységüket sértené a dicséret, ha cizfra szavakban ömlengene. Elismerésünk hervadatlan borostyána a Gyermekek-menedékház fennállása. Az ő jó szivük és szeretetüknek forrása a senki gyermekének boldogsága.

Hálás köszönettel tartozunk továbbá dr. Lichtscheim Adolfné, Stolez Mártonné, Fülep Benjaminsz, Holländer Lajosné, Kalla Mihályné, Bodor Arminné, özv. Kellner Péterné, özv. Folyami Kálmánné, Benedek Gyuláné, ifj. Széplaky Lajosné, Baksay Istvánné, özv. Beliczky Viktorné, özv. Benkár Pálné, Boczo Dánielné, Bodon Józsefné, Bornemisza Istvánné, Ethey Aranka, Hepp Viktorné, Irányi Istvánné, Kálniczky Gézné, dr. Kármán Aladárné, Konyha Gézné, Madarassy Gyuláné, Lévai Izsóné, Szentagh Károlyné, dr. Wallentinyi Dezsóné öngyűségeiknek, továbbá dr. Kármán Aladár kórházi osztályos orvos, dr. Feja Ferenc Zólyomvármegyei tisztí főorvosa, dr. Gócsó Gusztáv harkási körorvos, Kálniczky Géza törvényszéki bíró, Kern Adolf takarékpénztári könyvvívó, Komáromy István vármegyei aljegyző, dr. Kovács Sebestyén Endre Hontvármegyei tisztí főorvosa, dr. Mikó Gyula Liptóvármegyei főorvosa és dr. Tauffer Vilmos udvari tanácsos, egyetemi tanár uraknak, a kik Gyermekek-menedékházunkat látogatásaikkal tisztelték meg s a jó ügyért nemes érdeklődéssel viseltettek.

Bár zárszámadásunknál is fel vannak tüntetve s külön is kifejeztük hálás köszönetünket a rimaszombati takarékpénztár, a gömörmezei nép- és iparbank s a gömörmezei takarékpénztár és hitelbank igazgatóságainak, özv. Balogh Samuné öngyűségeiknek, a dobsinai evangélikus jótékony nőegyesületének, e helyen is nemes adakozóink nevét különös figyelemmel kívánjuk megörökíteni.

Végül elszomorodva kell megemlékeznem halottainkról.

A múlt év sorainkból is kiragadta a jók javát. Első sorban boldogult Nagy Ferenc Rimaszombati város volt polgármesterét, ki ügyünknek bölcsőjétől kezdve meleg odaadással lelkes harczosa — uttörője, bátorítója s készséges szolgálattal igaz hive volt mindég. Elhalt Findura István ezimzetes kanonok román. kath. plébános Söregén. A jótékonyágáról ismeretes fenkölt lelkületű, tiszteletre méltó aggastyánal a gyermekvédelem iránt egyik kiváló érdeklődéssel viselkedő tagját vesztette el egyesületünk.

Elhaltak a szegények előtt jó nevékről ismeretes dr. Danis Lajosné urnő Felső-Balagon, Gelle Barna fényképező Rimaszombati, Kishonthy Ákos tisztviselő Rozsnyón, Kishonthy Józsefné urnő Rimaszombati és dr. Szabó Mihályné urnő Rimaszombati. Emlékeztük jószágukról maradjon öröke egyesületünknek. Nyugodjanak békével!

Uj tagokul beléptek egyesületünkbe: Bartholomeusz László ev. lelkes, Csetnek város, Csernek Rezsóné Csetnek, Dapsy Józsefné Rimaszombati, Deutsch Miksa gyógyszer. Csetnek, dr. Drachsler Adolf orvos Csetnek, Ebert Jánosné Csetnek, Fáy Antal Oldalfala, Hevessy Lászlóné Sztárnya, Hermann Béláné Rimaszombati, Horváth János Rimaszombati, méltóságos Ivánkovits János rozsnói püspök, Jesze Vilmosné Csetnek, Dr. Kengyel János orvos Csetnek, Krompecher Gyuláné Poprád, özv. Káposztás Józsefné Rimaszombati, Knöfler Károly Kokova, Kirinyi Béláné Csetnek, özv. Maléter Albertné Rimaszombati, Müller Miksa Rimaszombati, Rokfalussy Manóné Csetnek, Rezesi Manóné Csetnek, Sebők Pál Csetnek, Sárkány Károlyné Csetnek, Sárkány Miksáné Csetnek, özv. Sebők Istvánné Csetnek, Szontagh Andor Csetnek, Szirányi Ernóné Csetnek, Szontagh Pál Csetnek, Szakall Vinczéné Rimaszombati, Urszinyi Zsigmondné Tornallya, Szeman Endre prépost Rimaszombati, kikkel együtt egyesületünknek ma 370 tagja van, s ezek között 253 a nő.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Kormányunk már a múlt évben megkezdte a gyermekvédelem állami feladatának megoldását s valószínűleg velünk is tárgyalásba fog eszkezni. Hogy mi lesz a társadalom feladata tovább a gyermekvédelem terén? azt ma még nem tudjuk, addig azonban engedjünk koszorus költőnk Jókai Mór felhívásának, a ki így szól: „Az elhagyott kisdédek néma szájának van a legnagyobb ékesnyelése. Ők beszélnek Isten előtt az emberek éreznéről. Egykor mindnyájan Isten előtt fogunk állni. Boldog, a ki egy megmentett csecsemő áldó gagyogása kísér oda fel — az idevöltni fog.”

Ne hagyjuk tehát a jövő élet örökét. Boldogítsunk, hogy boldogulhassunk!

Legvégül van szerencsém jelenteni, miszerint egy magát megnevezni nem akaró emberbaráttól egyesületünk részére 600 koronát kaptam azon kívánsággal, hogy ezen összeg mint a 7 éven felüli elhagyott gyermekek alapítványa kezeltesék s kamatai a 7 éven felüli elhagyott gyermekek segélyezésére fordittassanak.

Bornemisza Lászlóné elismeréssel nyilatkozik az igazgató jelentéséről, a mely a menhely ügyeit részlegesen, sokoldaluan és szépen fejti ki.

Fábr János és Hámos László elnök ki-jelenti, hogy kívánatosnak tartja, miszerint az igazgatói jelentés is közzététessék a hírlapokban, mert a nagyközönség sokat okulhat abból. Indítványára a közgyűlés elhatározza még azt is, hogy a titkári és igazgatói jelentéseket külön lenyomatja, közzététeti s az összes tagoknak és érdeklődőknek megküldi.

Dr. Löcherer Tamás előterjeszti a költségvetést és felhívja a közgyűlést annak tárgyalására.

A közgyűlés a költségvetést elfogadja. Hámos László főispán köszönetet mond Kern Adolfné alelnöknek és Komáromy István jegyzőnek a márczius 1-i mulatság rendezéséért.

Bornemisza Lászlóné elnökönő sajnálatát fejezi ki, hogy akkor, midőn a Fehér-kereszt egyleti menhelyet virágvá tettük, midőn szép és nagy sikerekre hivatkozhatunk, akkor

a közönség érdeklődése Rimaszombati város intelligens köreiben fogy. bizonyítja azon körülmény, hogy a közgyűléstől sokan távolmaradtak, kik megjelenni szoktak.

Hámos László elnök összegezi a közgyűlés tárgyalásait, és megköszönve az érdeklődést, azt továbbra is kéri, és a közgyűlést lelkes éljenzés között berekeszti.

Meghívó.

A „Gömörmezei Magyar Közművelődési Egyesület” 1902 évi márczius hó 21-én délután fél 3 órakor Rimaszombati, a megyeház nagytermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. Az 1902. évi költségeloirányzat megállapítása.
4. A körök jelentése.
5. Indítványok.

Rimaszombati, 1902. évi márczius hó 11-én.

Török Balint, elnök.

Meghívó.

A gömör-kishontvármegyei ált. tan-egylet rimaszombati járásköre a f. évi tavaszi gyűlést márczius hó 24-én délelőtt fél 10 órakor a rimaszombati áll. leányiskolában tartja meg; melyre a járáskör t. tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődő t. közönséget tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki előterjesztések.
2. A tanítói egyesületek működésének szabályozására vonatkozó 1901. évi 86421. sz. miniszteri rendelet tárgyalása. Előadó: Becske B. ev. ref. tanító.
3. A tanítói fizetések szabályozása. Előadó: Schloss Lajos áll. tanító.
4. Az ifjuság erkölcsi életének megóvása. Előadó: Ruskay István ev. ref. tanító.
5. A szakszerű tanító-képzés és képesítés. Előadó: Matócsy Pál áll. tanító.
6. Indítványok.
7. Tagsági díjak s az „Eötvös-alap” járulékaik beszédese.

Jánosi, 1902. február 21.

Becske Balint, járásköri elnök.

Hirek és vegyesek.

Néprajzi muzeum Dobsinán. Hermann Antal dr. etnografus, ki már több ízben járt Gömör-egyben, a minap megpendítette azt az eszmét, hogy Dobsinán igen értékes néprajzi muzeumot lehetne aránylag könnyű szerrel felállítani. E czélból február 23-án Dobsinán járt s az ur kaszinó helyiségében nagyszámú és díszes közönség előtt szabad előadást tartott a néprajz köréből. Fejtegette, hogy Gömörmeze hazánk egyik legszébb s történelmi emlékekben is leggazdagabb megyéje s hogy különösen Dobsina mily alkalmas hely volna egy néprajzi muzeumnak. Nemesak néprajzi különlegességei és számos szűkebb körben már ismert, de a nagyközönség előtt még teljesen ismeretlen történelmi (kelta, kvád, szláv) emlékei, hanem a remek természeti fekvése és szépségei (világhírű jégbarlang, sztraczinói völgy), ugyszólván predestinálják erre a czélra. Szerinte megvan a muzeumhoz minden kellék és csak csekélyebb áldozat kellene a terv megvalósításához. Van néhány igen ritka történelmi emléke, egy a maga nemében páratlan ásványgyűjteménye s egy igen szép és értékes növény- és állat-, különösen madárgyűjteménye, melynek alapját a nagytudományu Hermann Ottó édesatyja vetette meg. Mindezek a dolgok részben magánosok, részben az iskolák alkalmatlan helyiségeiben hevernek. Egyes lelkes gyűjtők szívesen áldoznának a tudomány oltárán. A mi érdekes, különleges, a mi tanulságos és szép, annak előbb-utóbb érvényesülnie kell. Legyen a kezdés a mai generáció érdeme Fölolvasásában a város ismert áldozatkésztségére is apellált, mert maga a város csak nyerne, hiszen a muzeum növelné az idegenforgalmat s a lakosságot újabb jövedelmi forrásokhoz juttatná. A muzeum tehát gazdasági szempontból is kívánatos volna. Talán ez is hozzájárulna az Amerikába való tömeges kivándorlás megállítására. (A hetvenes években közel 8000, most 5500 lakosa van Dobsinának) A tudós tanár terve visszhangra talált s most csak a város vezető elemeinek kell e mozgalom élére állaniok, hogy a szép terv megvalósuljon.

Andrássy Dénes gróf adomány. Andrássy Dénes gróf, a jótékonyágáról ismert főúr monoki birtokát a kastélyal együtt fölajánlotta, hogy ott valami gyógyító pedagógiai intézetet alapítsanak. A kultuszminiszter meglepő hangon levélben köszönte meg a gróf áldozatkésztségét, a gyógyító pedagógiai szaktanács pedig most határozott, hogy a monoki kastély és birtok milyen emberbaráti czélra szolgáljon. A birtokot a Szeretet egyesület kapta meg, melynek Rakovszky István állami számvéviszéki elnök áll az élén. Az egyesület gyógyíthatatlan gyöngelműeknek állít otthont, míg a vezetőkről s azok fizetéséről a közoktatásügyi kormány fog gondoskodni. Az alapítandó intézet lakói a birtokon mezőgazdasággal foglalkozni, s az egyesület műhelyeket is állít föl, hogy iparcikkeket is készíthessen.

A katonák szabadságolása az aratás idejére. Nagyszabásu akció indult meg az ország törvényhatóságai között, — s bisszük vármegyénkénél is meg fog indulni — a mely egy régi óhaj és gazdasági szempontból rendkívül fontos kérdést szándékozik dőlőre vinni. Ugyanis az ország összes törvényhatóságai egyidejűleg föliratot intéznek a közös hadügyi kormányhoz és a honvédelmi miniszterhez s ebben kérik fogják, hogy mindazokat a katonákat, a kik a harmadik esztendőjüket szolgálják és a polgári életben földmivelők, aratás idején nyolcz hétre szabadságolják. A kívánságot, az évek hosszú során át hangoztatott kérelemmel szemben azért redukálták ily kevésre, hogy az illető tényezők ne zárközhassanak el teljesítése elől. A törvényhatóságok remélik, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter is pártolni fogja jogos kérelmüket s ezuttal czélt érnek.